

Who are we when we have forgotten ourselves and those whom we once loved? Who are we before God when we have forgotten who God is?

Swinton, 2012

Salmesang for demensramte

- en inspiration for Folkekirken's gerontoteologiske arbejde

- Geronto – vedr. ældre mennesker
- Teo =Gud
- Logi=ord eller lære

Datagenerering

Salmesang for demensramte, kirke og plejehjem tilknyttet

en kirke i en større provinsby

en landsbykirke

Plejehjemsgudstjenester

Kursusdage

Kvalitative interviews med aktivitetsmedarbejder, organist og præst

National handleplan for demens 2025

Danmark skal være et demensvenligt land, hvor mennesker med demens kan leve et værdigt og trygt liv

Behandling og pleje af mennesker med demens skal tage udgangspunkt i den enkeltes behov og værdier og tilbydes i sammenhængende forløb med fokus på forebyggelse, tidlig indsats, nyeste viden og øget forskningsindsats.

Pårørende skal inddrages aktivt og samtidig have mere støtte i livet som pårørende.

Menneskesyn

Det kristne menneskesyn har vægt på
mennesket er skabt
mennesket er skabt i Guds billede

Menneskets værdi er iboende – ikke
instrumentel.

Fokus på menneskesyn medvirker til at
sikre, at værdi og handling hænger
sammen.

John Swinton

- Professor i praktisk teologi og sjælesorg ved The University of Aberdeen
- Inspireret af Tom Kitwood
- Theology of Disability; Uanset hvad tilhører mennesket Gud.
- Skabelsesteologisk model – hvem er Gud og hvordan er Gud og mennesket relateret til hinanden.

I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden

- Det at være menneske er at være afhængig og kontingent – personale, pårørende og kirke.
- Ethvert menneske er et fuldt menneske og elsket af Gud.
- Smerte og lidelse kan ikke ændre den enkeltes værdifuldhed.
- Tov som positiv afhængighed

Da formed Gud Herren mennesket af jord og blæste livsånde i hans næsebor

- Krop og sjæl er ét.
- Mennesket er hele kroppe
- Omsorg for kroppen viser også, hvordan der drages omsorg for sjælen.
- Fadervor
- Dø af hudsult

Det er ikke godt for mennesket at være alene

- Relationen er på Guds initiativ iflg Swinton
- Grundlæggende betydning uanset alder
- Ondartet socialpsykologi dehumaniserer bade demensramte og omsorgsgivende
- Fællesskab i kirken til stjernestunder
- Ikke kun et jeg, men et vi

Og hun tog af æblet og spiste det

- Skabelsens idealisme er præget af syndefaldets konsekvenser
- Forfald er uundgåeligt som vilkår
- Kirken rum for lidelse
- Demens kaldet det lange dødsfald
- Swinton; kræft vækker bekymring – demens frygt.
- Uønsket forandring

Vi elsker, fordi Han elskede os først

- Uanset hvad er mennesket elsket af Gud
- Nye nonverbale, ikke logiske og kunstneriske veje at kommunikere på (Lefevre)
- Stjernestunder; nyde og være
- Samvær med en lille pige
- Kærlighed udtrykkes bl.a. gennem salmer, bibeltekster og velkomstsangen med navn.

Opsamling af Swinton

Den skabelsesteologiske model, som beskriver, at det at være menneske er at være

- Afhængig og kontingent
- Legemliggjort
- Relationel
- Brudt og fortabt
- Elsket og dybt meningsfuld

Fællesskab – mikroplan og makroplan

- Deltagelse i åndeligt fællesskab
- Brug for et samfund af opmærksomhed for at huske folk med demens
- Erindring central ord = remember
re-member = gen-indlemme (Hudson)
- Omsorg for sognebørn
- “We are not what we remember, we are remembered” (Swinton)

Omsorg

Swinton beskriver omsorg og omsorgsfulde relationer som det, der fastholder en person i deres identitet

og ikke deres evne til at udføre bestemte ting.

Nøgleord i omsorg kan være:

- Musik
- Livshistorie
- Nærværet

Kirkerummets betydning

- Her kan mennesker lære, hvordan Guds hukommelse ser ud.
- Kroppen husker
- Mennesket er kendt og rammen er sat

Menighed som Kristi legeme – i fællesskab

- Klokkringning
- Udfordringer ved at holde gudstjeneste på plejehjemmet
- Tværfaglig opbakning
- Fokus på forkyndelse, fællesskab og sanselige oplevelser

Opprioritering af det gerontoteologiske arbejde

- Foregår på mikro og makro niveau
- Tværfagligt samarbejde afgørende
- Implementering af sanseelementer, demensfaglig og teologisk viden.
- Fornyelse og inspiration i det konkrete arbejde

Afrunding

Mennesket deler vilkår – og en diagnose vender op og ned på livet.

Foucault; Viden er ikke uskyldig, men former os.

Afgørende med både demensfaglig og teologisk viden om gerontoteologisk arbejde

Rosalie Hudson;

"Gud husker os, selv når vi ikke husker os selv"

Litteraturliste

Ahrenst, Stinna; *Med præsten på plejehjem*. Religionspædagogisk Forlag, 2014.

Bryden, Christine; *Letter to the Church*. Journal of Disability and Religion, vol.22 no 1.2018, s 96-106.

Christoffersen, Svein Aage. *Handling og dømmekraft*. Universitetsforlaget. 2012.

Hudson, Rosalie Evelyn; *God's faithfulness and Dementia: Christian Theology in Context*. Journal of Religion, Spirituality and Aging, 28;1-2. 2016. s 50-67.

Kristensen, Christine Toft og Raabjerg, Hanne (red); *Salmesang for demensramte*. Eksistensen. 2016.

Swinton, John; *Dementia – living in the memories of God*. Wm. B. Eerdmans Publishing Co. 2012.